

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ В УМОВАХ ТОВ «ТАВРІЙСЬКІ СВИНІ» СКАДОВСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Д.М. Маковецький, студент, таков669@gmail.com
Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Стародубець О.О.
Миколаївський національний аграрний університет

У статті проведено аналіз технології виробництва свинини в умовах ТОВ „Таврійські свині” та розроблено на його основі заходи щодо її удосконалення. Досліджено вплив способу годівлі залежно від чисельності груп та кратності годівлі показників приростів відгодівельного поголів'я.

Ключові слова: свині, свинина, технологія, м'ясо, відтворення, ферма

Постановка проблеми. Свинарство – це галузь сільськогосподарського виробництва, що забезпечує населення багатьох країн світу цінними продуктами харчування. Світове виробництво м'яса всіх видів тварин сягає близько 270 млн тонн, в тому числі свинина складає біля 40%.

В різних регіонах нашої країни свинарство з давніх часів було традиційною галуззю тваринництва. Цінні господарськочорисні ознаки свиней: висока відтворна здатність, скоростиглість та оплата корму, високий забійний вихід і енергетичність продуктів забою – гарантують їх перевагу у виробництві м'яса порівняно з іншими видами сільськогосподарських тварин [3].

Вирощування свиней має бути організовано так, щоб забезпечити високий рівень рентабельності і отримати якісний, конкурентоспроможний продукт у вигляді свинини. Такий продукт, який також може виступати і сировиною для м'ясопереробних підприємств дає можливість отримати попит на таку продукцію, та розвинути споживчу базу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання ведення фермерських господарств і функціонування ринку свинини, державного регулювання і підтримки галузі в умовах ринкових відносин є предметом досліджень багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Праці багатьох вітчизняних учених відображають поставлені задачі, зокрема праці В.С. Топіхи, В.Я. Лихача, А.В. Черненко, С.І. Лугового, С.М. Галімова та багатьох інших. Водночас епідеміологічний стан свинарства є у поганому стані, значна кількість свинопоголів'я була знищена через захворювання тварин африканською чумою свиней, попри це більшість підприємств функціонує за рахунок впровадження заходів щодо недопущення хвороби на їх території [1-4].

Постановка завдання. Метою досліджень було проведення аналізу технології виробництва свинини в умовах ТОВ „Таврійські свині” та розробка на його основі заходів щодо її удосконалення.

Матеріали і методика. Для реалізації зазначеної мети було поставлено такі завдання:

- дати загальну характеристику ферми;

- вивчити організацію відтворення свиней;
- проаналізувати рівень годівлі поросних свиноматок;
- зробити аналіз організації проведення опоросу свиноматок;
- дослідити технологію вирощування порослят-сисунів;
- виявити вплив способу годівлі та розміру груп на відгодівельні якості молодняку;
- дослідити ветеринарно-санітарний стан ферми;
- провести оцінку економічної ефективності запропонованих заходів.

Для вивчення впливу ступеню подрібнення комбікорму на відгодівельні якості свиней на контрольну відгодівлю ставили дві групи тварин по 20 голів живою масою 30кг. Умови утримання були аналогічними, але годували тварин I групи (контрольної) комбікормом грубого подрібнення, а II групи (дослідної) – комбікормом середнього подрібнення. Доступ до води у тварин був вільним. Дослід проводили до досягнення тваринами живої маси 100кг.

Для вивчення впливу кратності годівлі на інтенсивність росту відгодівельного молодняку на контрольну відгодівлю було поставлено чотири групи тварин відповідно до наведеної схеми досліджень (табл. 1).

Таблиця 1

Схема досліду з вивчення впливу кратності годівлі на інтенсивність росту відгодівельного молодняку

Група	Призначення групи	Кількість тварин в групі	Доступ до корму	Кратність годівлі, разів на добу
I	контрольна	15	обмежений	3
II	дослідна	15	обмежений	4
III	дослідна	15	вільний	-

Обліковий період починався при досягненні тваринами живої маси 30кг, а закінчувався – при досягненні молодняком живої маси 100кг.

Раціон, що використовувався для годівлі забезпечував потребу тварин у поживних речовинах відповідно до існуючих норм. Тварини всіх груп мали вільний доступ до води.

Для вивчення впливу розміру груп та перегрупування на відгодівельні якості молодняку, відповідно до схеми досліджень (табл. 2) при досягненні підсвинками живої маси 30кг було сформовано 4 групи тварин.

Таблиця 2

Схема досліду з вивчення впливу чисельності групи на відгодівельні якості молодняку

Група	Призначення групи	Кількість тварин в групі	Кількість перегрупувань
I	контрольна	20	-
II	дослідна	25	-
III	дослідна	30	1
IV	дослідна	35	2

Умови годівлі та утримання для тварин всіх груп протягом дослідження були ідентичними. Обліковий період досліду тривав до досягнення молодняком живої маси 100кг.

Аналіз існуючих та розробка рекомендованих раціонів годівлі свиноматок проводилися на основі деталізованих норм.

На заключному етапі досліджень було проведено визначення економічної ефективності запропонованих заходів. Це дослідження виконувалося на основі “Методичних вказівок до економічного обґрунтування дипломних робіт студентів спеціальності 7.130201 “Зооінженерія”.

Біометрична обробка вихідних даних, аналіз існуючих та розробка рекомендованих раціонів годівлі проводилася за допомогою сучасної комп’ютерної техніки з використанням табличного редактора Microsoft Excel 2003.

Результати досліджень. Свиноферма товариства з обмеженою відповідальністю „Таврійські свині” розташована на відстані 1км від населеного пункту м. Скадовськ. Загальна площа території на якій розміщена ферма становить 4,61 га.

Господарство має племінний статус. Відповідно, племінна робота ведеться на належному рівні. На кожному з тварин батьківського стада вписано відповідну форму племінного обліку (форми 1-св., 2-св.). Підбір батьківських пар при паруванні проводиться з урахуванням родоводів тварин, з недопущенням інбридингу. Вся ця робота вимагає багато часу, тому у господарстві для ведення племінного обліку використовується комп’ютерна програма „Акцент – племінний облік у свинарстві”.

Практикують природне парування свиноматок. Недоліком в його організації є те, що для виявлення маток в охоті не завжди використовують кнурів-пробників. Це призводить до неповного та несвоєчасного виявлення свиноматок, які приходять в охоту.

Годують свиноматок двічі на добу – перший раз о восьмій годині ранку, другий – о п’ятій годині вечора. Добова норма комбікорму становить 2,1кг на голову.

Основу раціону для даної статеві-вікової групи тварин складають дерть ячмінна та пшенична (45,0 та 33,7% за масою відповідно), висівки пшеничні – 10%, макуха соняшникова – 5%, макуха соєва – 2,7%. Балансування раціону за вмістом мінеральних речовин та вітамінів здійснюється завдяки введенню до складу комбікорму кормової крейди, трикальційфосфату, солі кухонної, преміксу англійської фірми Frank Wright.

Поживність даного раціону становить 2,34 к. од. Вміст перетравного протеїну – 110,5г на 1 к. од.

Ефективність товарного свинарства в значній мірі залежить від організації відгодівлі та врахування всіх факторів, що впливають на її результати.

В умовах ТОВ „Таврійські свині” раціон свиней всіх статеві-вікових груп складається лише з повноцінного комбікорму.

В результаті вивчення впливу ступеню подрібнення комбікорму на

відгодівельні якості свиней встановлено, що швидше засвоєння поживних речовин та досягнення живої маси 100кг відбувалося у тварин, які споживали комбікорм середнього подрібнення – розмір частинок 1,1...1,8мм (II групи). Такі тварини досягали живої маси 100кг на 9 днів раніше, порівняно з аналогами контрольної групи, які споживали комбікорм грубого подрібнення – розмір частинок 1,9...2,6мм (табл. 3).

Таблиця 3

Вплив ступеню подрібнення комбікорму на відгодівельні якості свиней

Група	Вік тварин, днів		Тривалість відгодівлі, днів	Середньодобовий приріст, г
	при постановці на відгодівлю	при знятті з відгодівлі		
I	86,2±1,4	177,1±4,2	90,9±4,5	769±23
II	86,6±1,3	168,4±2,5	81,8±2,1	854±31*

Примітка: * – P>0,95

Середньодобовий приріст таких тварин виявився на 10,6% вищим, ніж в аналогів контрольної групи (P>0,95).

Важливу роль при відгодівлі свиней відіграють також такі технологічні прийоми як кратність і фронт годівлі, кількість корму: обмежена (нормована годівля) або вволю (вільний доступ до корму). Кратність встановлюється для покращення поїдання корму, найбільш повного використання поживних речовин, їх трансформацію у м'язову та жирову тканини.

В результаті досліджень встановлено, що найбільш раціональною є годівля тварин з необмеженим доступом до корму (табл. 4).

Тварини, які мали необмежений доступ до корму (III група) виявили тенденцію до більш раннього досягнення живої маси 100кг порівняно з аналогами, які споживали корм нормовано. Різниця між ними та аналогами контрольної групи становила 5 днів, а з тваринами II групи – 1,6дні.

Середньодобовий приріст тварин за умови вільного доступу до корму (III група) був на 46 та 9г вищим, ніж у аналогів I та II груп відповідно.

Таблиця 4

Відгодівельні якості свиней при різній кратності годівлі

Група	Вік тварин, днів		Тривалість відгодівлі, днів	Середньодобовий приріст, г
	при постановці на відгодівлю	при знятті з відгодівлі		
I	85,3±1,7	181,7±2,4	96,4±2,8	726±29
II	85,4±1,4	178,3±2,1	92,9±2,3	753±36
III	86,0±1,7	176,7±1,9	90,7±2,1	772±38

Перевага організації годівлі з обмеженим доступом до корму, очевидно, полягає в тому, що у тварин відсутнє суперництво при споживанні корму. Це забезпечує уникнення стресових ситуацій про годівлі тварин та вільний доступ до корму всіх тварин у групі.

Важлива складова технології відгодівлі свиней – їх кількість у групі, вирівняність за живою масою, щільність посадки.

Чисельність свиней в одній групі в більшій мірі впливає на відгодівельні якості і в меншій – на м'ясні. Формування груп слід проводити з урахуванням вирівняності тварин за живою масою, не допускати різниці більше 4...5кг. Проте, ні в якому разі не можна проводити багаторазові перегрупування. Його можна проводити один раз – тільки на початку відгодівлі, так як переміщення викликають у тварин сильні стреси, втрату живої маси, яка дорівнює двох-, трьохденному приросту.

В результаті проведених досліджень, встановлено, що найкраща продуктивність молодняку на відгодівлі досягається при чисельності групи до 25 тварин (табл. 5). Тварини контрольної групи за віком досягнення живої маси 100кг переважали тварин, які утримувалися в групах по 30 та 35 голів на 7,4 та 7,6 днів відповідно ($P>0,95$).

Тривалість відгодівлі тварин, які утримувалися в групі з 20 голів (контрольна група) була на 6,5 та 8 днів коротшою, ніж у аналогів, які утримувалися в групах по 30 та 35 голів відповідно ($P>0,95$).

Таблиця 5

Відгодівельні якості свиней при різних розмірах груп

Група	Кількість тварин в групі при постановці на відгодівлю	Вік тварин, днів		Тривалість відгодівлі, днів	Збереженість молодняку на відгодівлі, %	Середньо добовий приріст, г
		при постановці на відгодівлю	при знятті з відгодівлі			
I	20	86,1±1,6	171,9±2,1	85,8±1,9	95,0	815±24
II	25	85,4±1,3	174,3±2,5	88,9±2,1	92,0	787±31
III	30	87,0±1,6	179,3±3,1*	92,3±2,2*	90,0	758±57
IV	35	85,7±0,9	179,5±4,5	93,8±2,9*	85,7	746±68

Примітка: * – $P>0,95$

У IV групі відмічено найнижчу збереженість молодняку протягом періоду відгодівлі 85,7%, що на 9,3% нижче, порівняно з аналогічним показником тварин контрольної групи. Це обумовлено тим, що чотири тварини з цієї групи вибули як технологічний брак.

Отже, перевищення чисельності групи молодняку свиней на відгодівлі понад 25 голів призводить до зниження інтенсивності росту тварин та збільшення кількості технологічного браку. Очевидно, це обумовлено більш тривалим встановленням ієрархічних взаємовідносин та більшим впливом

стресових факторів на тварин.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) „Таврійські свині” спеціалізується на вирощуванні племінного молодняку свиней великої білої та української м'ясної порід, а також виробництві свинини. За звітний період загальне поголів'я свиней у господарстві зросло більше, ніж втричі і становило 3390 гол., поголів'я основних свиноматок - 271 гол. Виробничі приміщення, а саме розмір секцій, зоогігієнічні параметри, відповідають вимогам.

В господарстві практикують природне парування свиноматок. Відлучення поросят проводять у 35-денному віці.

В результаті вивчення впливу ступеню подрібнення комбікорму на відгодівельні якості свиней встановлено, що швидше засвоєння поживних речовин та досягнення живої маси 100кг відбувалося у тварин, які споживали комбікорм середнього подрібнення – розмір частинок 1,1...1,8мм. Тварини досягали живої маси 100кг на 9 днів раніше, порівняно з аналогами контрольної групи, які споживали комбікорм грубого подрібнення (1,9...2,6мм).

В результаті досліджень щодо впливу кратності годівлі на відгодівельні якості молодняку встановлено, що найбільш раціональною є годівля тварин з необмеженим доступом до корму.

В результаті проведених досліджень, встановлено, що найкраща продуктивність молодняку на відгодівлі досягається при чисельності групи до 25 тварин.

Список використаних джерел

1. Лихач В.Я., Галімов С.М. Ефективне ведення галузі свинарства в умовах СГПП "Техмет-Юг". *Таврійський науковий вісник*. Херсон : Айлант, 2009. Вип. 64. С. 166-170.
2. Луговий С. І., Лихач В. Я. Влияние возраста двухпородных свиноматок на их воспроизводительные качества. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва* : Біла церква, 2015. Вип. 1(116). С. 45–49.
3. Топіха В. С. Технологія виробництва продукції свинарства : навчальний посібник / [В. С. Топіха, В. Я. Лихач, С. І. Луговий, та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 453 с.
4. Черненко А. В. Вплив способу утримання свиноматок на продуктивні якості свиней різних генотипів : дис. ... кандидата с.-г. наук : 06.02.04 / Черненко Анна Василівна. – Херсон, 2008. – 166 с.

D. Makovetskiy. FEATURES OF TECHNOLOGY OF PRODUCTION OF PORK IN THE CONDITIONS OF LTD "TAVRIYSKI SVYNI" DISTRICT OF OF SKADOVSK OF KHERSON AREA

In the article the analysis of technology of production of pork is conducted in the conditions of LTD "Tavriyski svyni " and events are worked out on his basis in relation to her improvement. Influence of method of feeding is investigational depending on the quantity of groups and multipleness of feeding of indexes of increases of fattening population.

Keywords: pigs, pork, technology, meat, recreation, farm